

ZPRÁVY Z ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

Informace pro členy

Vážená členko, vážený člene České geografické společnosti,

pokud jste zároveň s Informacemi ČGS neobdržel/a také časopis Geografie 2016/3, znamená to, že nemáte za letošní rok zaplacený členský příspěvek. Prosíme, učiňte tak nyní. Výše ročního členského příspěvku je 600 Kč, pro studenty a důchodce 300 Kč (letošní číslo časopisu Geografie pak obdržíte dodatečně). Číslo účtu společnosti je 1921937329/0800 (Česká spořitelna a. s., Praha 1, Václavské nám. 42; IBAN: CZ40 0800 0000 0019 2193 7329; SWIFT: GIBACZPX), variabilní symbol – ulehčující pro identifikaci platby – je číslo uvedené na obálce, ve které jste časopis obdržel/a. Pokud nemáte zájem v ČGS dále setrvat, prosím, podejte zprávu na sekretariát společnosti: sekretariát České geografické společnosti, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Albertov 6, 128 43, Praha 2, tel.: 221 951 397, e-mail: dana.fialova@natur.cuni.cz. Běžnou praxí je informovat o aktuálním dění v ČGS členy prostřednictvím elektronické pošty (např. formou Geografického newsletteru), ale bohužel adresář sekretariátu není úplný a plně aktuální, proto prosím, pokud došlo ve vašem případě ke změně e-mailové adresy, nebo z jakéhokoli důvodu nedostáváte elektronické zprávy z ČGS, zašlete váš kontakt na e-mail: dana.fialova@natur.cuni.cz. Děkujeme.

Dana Fialová

Omluva za dočasný výpadek e-mailu

Během letních měsíců jsme zaznamenali v redakci časopisu IČGS problémy s příchozími e-maily, které bohužel do schránky informace.cgs@natur.cuni.cz přicházely selektivně, a proto jsme některé příspěvky od autorů vůbec neobdrželi. Ve spolupráci s IT pracovníkem nebylo možné dohledat tyto starší e-maily,

a proto prosíme všechny, kteří zasílali jakýkoli příspěvek do redakce v průběhu letních prázdnin a nedostali na něj dosud z redakce odezvu, aby zaslali příspěvek ještě jednou. Takovým textům se budeme pro nadcházející číslo časopisu věnovat přednostně. Reakční doba redakce na příchozí e-maily není obvykle delší než jeden týden.

Ještě jednou se velmi omlouváme za komplikace a děkujeme za pochopení.

*Jménem redakce časopisu IČGS
Hana Bednářová*

Zpráva z jednání Hlavního výboru ČGS

Hlavní výbor ČGS se sešel na svém jednání 10. 5. 2016 v Praze a také v 5. 9. 2016 před zahájením výroční konference ČGS v Českých Budějovicích.

Jednání v květnu se věnovalo kromě přípravy Výroční konference ČGS především vyhodnocení uplynulého ročníku Zeměpisné olympiády, přípravě vítězů celostátního kola na mezinárodní studentské soutěže a diskuzi o nástupníkovi stávajícího organizačního týmu. Hlavní výbor se také věnoval přípravě Dnů geografie, které proběhnou ve třetím a čtvrtém týdnu listopadu a jmenoval viceprezidenta ČGS prof. Siwka do role koordinátora této akce.

Šéfredaktoři, resp. zástupci šéfredaktorů informovali o ediční politice časopisů vydávaných ČGS a HV ČGS pozitivně přijal změny layoutů jednotlivých časopisů a upozornil na drobné chyby nebo nedokonalosti nové grafické podoby časopisu. Hlavní výbor také schválil zvýšení odměny pro úspěšné soutěžící ve studentské soutěži o nejlepší studentskou geografickou práci.

Vláda ČR projednala a schválila usnesením č. 403 návrh Ministerstva zahraničních věcí o zapsání jednoslovného geografického názvu Česko v anglické mutaci Czechia a adekvátně v dalších jazycích OSN do oficiálních seznamů OSN a doporučila používání jednoslovného názvu Česko, resp. Czechia v běžné komunikaci. HV ČGS opakovaně prosazuje používání jednoslovného geografického jména naší země a velmi oceňuje práci iniciativy „Česko/Czechia“.

Těsně před zahájením konference se v pondělí 5. 9. 2016 opět sešel Hlavní výbor ČGS. Hlavní výbor se seznámil se zprávou předsedy organizačního výboru doc. Krafta o zajištění konference a poděkoval všem organizátorům za perfektní přípravu celé akce.

Dr. Bláha informoval o úspěšné reprezentaci české geografie na dvou mezinárodních studentských soutěžích IESO (Mezinárodní olympiádu věd o Zemi) v Japonsku a iGeo, která proběhla v rámci kongresu IGU v Pekingu. V rámci iGeo byly kromě soutěžících studentů kladně ohodnoceny i vedoucí české reprezentace, dr. Hana Svobodová (MU Brno) a Hana Pařízková (studentka UK Praha), které jako

jedny z mála důsledně splnily své povinnosti vůči mezinárodní porotě (zejm. dodání návrhů soutěžních otázek). Kromě toho byl poster českého reprezentačního týmu vybrán jako jeden z nejlepších a vystaven na hlavním jednání IGU. Z iGeo a IESO dovezli soutěžící studenti řadu medailí, včetně dvou zlatých. Podrobnosti viz příslušné zprávy o soutěžích v tomto čísle časopisu. HV ČGS byl informován, že o nadcházejícím hlavním organizátorovi ZO se stále jedná. Pořadatelem bude i nadále Geografická sekce PřF UK, na pozici hlavního organizátora jsou projednávání čtyři možní kandidáti.

Hlavní výbor se také seznámil s textem deklarace některých geografů k používání jednoslovného jména Česko/Czechia, uvítal odbornou diskuzi na toto téma a vzal text deklarace na vědomí.

Radim Perlín

Geografický web

Česká geografická společnost provozuje geografický portál geography.cz. Tento web slouží jako místo pro sběr informací o aktivitách, konferencích, pozvánkách nebo úspěších jednotlivých geografických týmů a pracovišť, umožňuje přímý kontakt na geografická pracoviště a jejich webové stránky a nabízí celou řadu dalších informací. Web geography.cz si získal v geografické obci relativně dobrou pozornost a při doplnění o pravidelný Newsletter České geografické společnosti představuje hlavní informační kanál o české geografii.

Budeme velmi rádi, pokud se i vy zařadíte mezi pravidelné návštěvníky naší webové stránky a pokud nám napíšete o vašich aktivitách, úspěších a připravovaných akcích, abychom mohli celou geografickou obec informovat i o vašem pracovišti nebo vašem týmu. Stejně tak budeme rádi za konstruktivní kritické poznámky ke struktuře webu a k tomu, jaká témata a jaké rubriky vám na webu

Tabulka – Přehled návštěvnosti portálu geography.cz (všichni návštěvníci)

Měsíc	Návštěvnost	Měsíc	Návštěvnost	Měsíc	Návštěvnost
leden 15	4 915	srpen 15	1 715	březen 16	3 170
únor 15	4 905	září 15	2 847	duben 16	3 157
březen 15	4 404	říjen 15	3 854	květen 16	3 344
duben 15	3 586	listopad 15	3 387	červen 16	2 395
květen 15	2 911	prosinec 15	2 577	červenec 16	1 604
červen 15	2 786	leden 16	3 342	srpen 16	1 826
červenec 15	1 712	únor 16	3 418		

Zdroj: webové stránky ČGS www.geography.cz

chybí. Pokud vaše návrhy budou technicky realizovatelné, rádi vyhovíme a doplníme další chybějící rubriky.

Česká geografická společnost je dále vlastníkem webové adresy geografie.cz, kterou od příštího roku využijeme jako hlavní stránku našeho prestižního časopisu *Geografie* a očekáváme, že se tato stránka stane hlavní komunikační platformou mezi přispěvateli a čtenáři časopisu.

Samostatné, ale propojené webové stránky mají také Zeměpisná olympiáda a Dny geografie, kde najdete podrobné informace o těchto aktivitách České geografické společnosti.

Radim Perlín

25 let časopisu *Geografické rozhledy*

Na sklonku letošního roku si připomeneme 25. výročí vydání prvního čísla časopisu *Geografické rozhledy*, určeného nejen učitelům a studentům geografie, ale i všem čtenářům, kteří se zajímají o soudobou geografii, problematiku geografického vzdělávání či environmentalistiku.

V květnu 1991 byla na Přírodovědecké fakultě UK v Praze zahájena tvorba geografického časopisu adresovaného především pedagogům na středních i základních školách a univerzitním studentům geografie a učitelství tohoto oboru. Nazván byl *Geografické rozhledy*, byla sestavena první redakční rada a všichni tvůrci z českých geografických pracovišť se s nadšením pustili do přípravy prvních ročníků.

Členy redakční rady i první přispěvatele spojovala od samých počátků jasně vymezená idea: pružně reagovat na očekávanou a nezbytnou proměnu geografického vzdělávání po pádu komunistického režimu a přispět k jeho inovaci a modernizaci. V souvislosti s tím časopis usiloval o odraz nových myšlenek a zkušeností v oboru i o podnícení dalšího vzdělávání učitelů zeměpisu a povzbuzení jejich zájmu o nové poznatky geografického výzkumu (základního i aplikovaného). Úvodní číslo „spatřilo světlo světa“ po půl roce příprav. Bylo vydáno, stejně jako další čísla prvních osmi ročníků, nakladatelstvím Iris. Další ročníky vydává Česká geografická společnost, a to postupně v nakladatelství Terra-Klub, Terra, Kartografie Praha, nyní (od roku 2008) v Nakladatelství ČGS.

Přestože své zakladatelské ideje zůstává redakční rada, v čase logicky obměňovaná, věrna již čtvrt století, časopis se pochopitelně vyvíjí a proměňuje. V prvních letech hledali jeho redaktoři cestu k optimálnímu obsahu, formě i rozsahu. Zpočátku bylo vydáváno i devět čísel v ročníku (1991/1992), výjimkou nebyla ani dvojčísla, rozsah časopisu však byl menší (24 stran). Od druhého ročníku jsou *Geografické rozhledy* vydávány pětkrát ročně (v souladu s dobou trvání školního a akademického roku od října do června). Později se ustálil i rozsah čísla na

32 stran. Prvních osm ročníků časopisu bylo vydáváno v černobílém formátu, od roku 1998 se Rozhledy prezentují v barevné podobě, od roku 2006 mají ustálenou specifickou grafickou úpravu a od roku 2009 jsou prezentovány i online (<http://geography.cz/geograficke-rozhledy>).

Nejvýrazněji časopis „vyzrál“ po obsahové stránce. V prvních letech redakční rada usilovala, v souladu se společenskými proměnami a potřebami i se vzdělávacími trendy 90. let 20. století, především o aktualizaci a popularizaci geografických i kartografických informací, mnohdy využitelných nejen ve vzdělávání, ale např. i při cestování. Zároveň nabízela učitelům nové možnosti výuky zeměpisu, seznamovala je s inovací obsahu, témat i metod geografického vzdělávání a zaměřovala se především na aktivizační metody výuky. V narůstající konkurenci nových „cestovatelských“ i „vzdělávacích“ periodik ale redakční rada záhy pochopila, že pro kvalitu Geografických rozhledů bude vhodné zúžení cílové skupiny čtenářů ze širší veřejnosti směrem k pedagogům (s důrazem na jejich další vzdělávání), univerzitním studentům a čtenářům s odborným zájmem o nové poznatky v geografických a environmentálních oborech. Vzrostly nároky na kvalitu příspěvků, populárně naučné články byly postupně důsledně nahrazovány recenzovanými odbornými příspěvky. Ustálily se také pravidelné rubriky časopisu: Výzkum a vývoj, Geografie a škola, Geoinformatika a kartografie, Demografie a populační studia, V zorném poli geografů s podrubrikami Planeta volá SOS, Číslo hovoří a Rodinné stříbro. Nechybí ani pravidelné informace o žákovských soutěžích Eurorébus a Zeměpisná olympiáda, se kterými Geografické rozhledy úzce spolupracovaly, resp., v případě ZO, stále spolupracují.

Před několika lety redakční rada zvolila „strategii“ vydávání monotematických čísel. Témata pro následujících pět čísel vybírá redakční rada vždy na počátku kalendářního roku, aby byl dostatek času k zajištění jejich kvalitního „naplnění“. Hlavní téma, prezentované na obálce čísla, tvoří zhruba polovinu obsahu daného čísla a je zajištěno především články předních domácích i zahraničních odborníků. K „ústřednímu“ tématu se váží i příspěvky odrážející možnosti jeho využití ve výuce a badatelských aktivitách žáků či prezentující „školní a vědeckou praxi“ (zprávy ze seminářů, konferencí, žákovských soutěží). V současné době se na přípravě nových čísel časopisu podílejí téměř všechny pobočky ČGS a pravidelně do něj přispívají odborníci z celého Česka i ze zahraničí, geografové i zástupci příbuzných disciplín.

Díky odborným kvalitám a promyšlené struktuře byly Geografické rozhledy v roce 2011 zařazeny do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace. V souvislosti s tím byl zpřísněn výběr příspěvků. Pravidla jejich přijetí, stanovená redakční radou, se zaměřují na obsah i metodiku zpracování odborného článku (struktura, literatura, zdroje dat, citace, výsledky výzkumu a jejich využití) a jeho přínosu k rozvoji geografického a environmentálního vzdělávání (kvalita a využití příloh,

diskuzní, problémově a činnostně orientované podklady pro aplikaci ve vzdělávacím procesu, diskuze a závěry), zajišťují kvalitu recenzních posouzení nabízených příspěvků a odbornou redakční kontrolu.

Geografické rozhledy lze v současné době označit za multidisciplinární odborný časopis orientující se především na nejnovější výzkumy soudobé fyzické, sociální a regionální geografie, kartografie, demografie, GIS, DPZ, environmentalistiky apod. Poskytuje studijní podklady v oblasti sociálních problémů lidstva, aktuálních konfliktů, přírodních a společenských rizik, udržitelnosti života na Zemi a globalizace, evropské integrace, vývoje a rozvoje různých měřítkových úrovní regionů a územních společenství. V oboru pedagogiky je výrazně zaměřen na vývoj a inovace v didaktice geografie, na rozvoj kritického myšlení a celkové zvyšování profesionalizace učitelské praxe včetně orientace výuky na rozvoj osobnosti žáka. Časopis nemá ambici suplovat učebnice zeměpisu, ale na rozdíl od nich přináší aktuální informace a podněty a systematicky se stará o další vzdělávání pedagogů a jejich prostřednictvím i žáků.

O úspěšnosti a přínosu časopisu svědčí nejen jeho téměř dvoutisícový náklad, ale především fakt, že cca 70 % z něj je distribuováno předplatitelům, především středním a základním školám. Vzhledem k tomu, že jsou didaktické materiály i starší články zájemcům nabízeny na webu časopisu a v databázi Geografické knihovny PrF UK ke stažení, nelze přesněji určit, kolik mají Geografické rozhledy příznivců a čtenářů, celkový počet ale jistě lze počítat v tisících. A za takový zájem o časopis je třeba poděkovat všem, kteří se na jeho vzniku, rozvoji a současné kvalitní podobě podíleli a podílejí bez nároku na významnější ocenění či slávu. Velký dík patří všem bývalým i stávajícím členům redakční rady, především šéfredaktoru doc. I. Bičíkovi a doc. H. Kühnlové, zakladatelce časopisu a stávající výkonné redaktorce, ale i ČGS a nakladatelům, redaktorům a přispěvatelům. Poděkovat je třeba také všem autorům, kteří svou tvůrčí činností přispívají ke změně tradičního pohledu na zeměpis, a stejně tak i čtenářům se shodným názorem a zájmem o rozvoj geografie.

Bez zaujetí a zápalu všech „zainteresovaných“ by dnes Geografické rozhledy nebyly uznávaným periodikem se čtvrtstoletou tradicí! Významného životního jubilea se v srpnu tohoto roku dožila i hlavní představitelka časopisu, paní doc. H. Kühnlová. Přejeme jí mnoho zdraví, štěstí a elánu do dalšího formování Geografických rozhledů!

*Za redakci časopisu Geografické rozhledy
Miroslav Šifta*

Dva roky Zeměpisné olympiády: 2016 expanze soutěží, 2017 poslední pro stávající tým

Ve školním roce 2015/2016 vstoupila Zeměpisná olympiáda (ZO) do svého 18. ročníku. Hned na počátku roku 2016 bylo po dvou letech výnosem ministerstva školství definitivně rozhodnuto, že Zeměpisná olympiáda bude spolu s dalšími prestižními soutěžemi zařazena na certifikovaný seznam Excelence základních škol (na seznamu Excelence středních škol figuruje již řadu let díky aktivitě členů Jihomoravské pobočky ČGS). Pro školy je toto zařazení ZO na prestižní seznam příležitostí, jelikož v případě, že žák ZŠ nebo student SŠ v krajském, celostátním či mezinárodním kole uspěje, má vedení školy možnost na MŠMT požádat o finanční podporu na výuku zeměpisu. Také samotným organizačním garantům ZO se podařilo uspět v grantových soutěžích MŠMT a získat prostředky celkem ze čtyř dotačních programů pro spolufinancování nejen celostátního kola, ale i dvou mezinárodních soutěží a Letní geografické školy ZO.

I v roce 2016 vše začínalo školním kolem pro čtyři soutěžní věkové kategorie A–D; v únoru proběhlo kolo okresní a v březnu krajské. Od 15. ročníku ZO je pro nejmladší kategorie A a B krajská úroveň kolem finálním, proto se v předchozích dvou letech hlavní organizátoři pokusili zajistit alternativní náhradu celostátního soustředění kategorií A a B ve spolupráci s Ekologickým centrem Orlov, o. p. s. Nezorganizování této aktivity v roce 2016 při omezených personálních kapacitách za cenu většího mezinárodního rozměru soutěže je jediným smutným neúspěchem letošní ZO.

Ústřední kolo pro kategorie C a D se uskutečnilo v budově Přírodovědecké fakulty UK ve dnech 18. až 19. 4. 2016 a ve ski areálu Chotouň v okrese Praha-západ. Již od okresního kola provázely soutěžící úlohy s tematikou sněhu, sjezdových tratí a lyžařských středisek. Proto se nyní mohli v terénu přesvědčit o tom, že geografický pohled je při plánování realizace takového podnikatelského záměru nezbytný. S pomocí teodolitu vyměřovali sklon svahu, hodnotili dopady přítomnosti ski areálu pro obec či hledali vhodné místo pro výstavbu hotelu. Museli také početně doložit, zda voda z místního potoka postačí na technické zasněžení a prokázat dovednost měření průtoku. Druhý den čekal na účastníky písemný test geografických znalostí, test práce s atlasem a multimediální test. Všechny úlohy a jejich řešení naleznete na internetové stránce <http://www.zemepisnaolympiada.cz>.

Absolutními vítězi ZO se stali v kategorii C (12–15 let):

1. Jakub Strašlipka (Gymnázium F. X. Šaldy, p. o., Liberec 11),
2. Lukáš Pulec (Gymnázium Cheb)
3. Martin Procházka (Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav),
v kategorii D (16–19 let):

1. Václav Táborský (Gymnázium Českolipská, Praha 9),
2. Jakub Kašpar (PORG – gymnázium a ZŠ, o. p. s., Praha 8),

Skupinové foto účastníků celostátního kola ZO v Praze 19. 4. 2016. Foto: Tomáš Petrus.

3. David Mikel (Gymnázium Lesní čtvrť, Zlín).

Letos byla navíc vyhlášena *kategorie D* vítězů ve fyzické geografii, kde uspěli:

1. Matouš Najman (Malostranské gymnázium, Praha 1),
2. František Sova (Gymnázium Mikulášské nám., Plzeň),
3. Martin Štěpánek (Gymnázium, SOŠ a VOŠ Husovo nám., Ledec nad Sázavou).

Na medailisty letos čekaly vysoce atraktivní, exotické destinace navazujících mezinárodních soutěží. Na Mezinárodní geografickou olympiádu iGeo odletěla čtyřčlenná česká reprezentace do čínského Peking (více viz zpráva Hany Svobodové na str. 81–83 v tomto čísle IČGS), na Mezinárodní olympiádu věd o Zemi (IESO) letěl druhý tým z Česka do japonského Mie (více viz zpráva Lenky Vejrostové na str. 83–85 v tomto čísle IČGS). Kvůli přísným věkovým kvalifikačním podmínkám, zejm. na IESO (soutěžící musí být narozeni 1. 7. 1997 a později), však musel být reprezentační tým sestaven i z náhradníků na nižších příčkách pořadí.

Předtím soutěžící ještě prošli intenzivním tutoringem na Soustředění a letní geografické škole ZO v městečku Chotěboř. Účastníci se mimo jiné pokusili navrhnout strategii územního rozvoje, kterou prezentovali a obhajovali před skutečnými zastupiteli města.

Jak závěrem zhodnotit práci stávajícího pořadatelského týmu? Ačkoli se navenek stále ještě daří odvádět kvalitní a profesionální soutěž hodnou prestižního seznamu MŠMT, ZO stojí před nemalými problémy spojenými s personálním zajištěním organizace soutěže. Stávající tým svoji činnost v roce 2017 s koncem

svého funkčního mandátu od MŠMT ukončí, jelikož většina členů týmu končí ve svém postgraduálním studiu nebo na současných pracovních pozicích. Do zahájení školního roku 2016/2017 je tedy třeba určit nástupce na byrokraticky obtížné funkci organizačního garanta a představit nový tým. Prozatím je pouze jisté, že pořadatelem ZO v příštích pěti letech bude dále Geografická sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, o osobě hlavního organizačního garanta se ještě jedná. Pokud se nový tým nepodaří vytvořit, bude ZO vystavena velmi vážnému riziku definitivního zániku. V zimních měsících 2017 pak totiž nebude moct být podána žádná grantová přihláška na pořádání soutěží v roce 2018, čímž bude soutěž vyřazena z obou seznamů prestižních soutěží MŠMT a zůstane nejen bez finančního krytí (letos se např. jednalo o částku přes 600 000 Kč), ale také bez možnosti zajištění nižší kol (školního, okresního, krajského), které komise složené z učitelů zeměpisu v regionech konají z pověření MŠMT v návaznosti na celostátní kolo. Jinými slovy nebude odkud rekrutovat účastníky celostátního kola. Prozatím jsou učiněny kroky k tomu, aby toto riziko nenastalo, ale je třeba si stále uvědomovat, že nemusí být nereálné.

Silvie R. Kučerová

13. mezinárodní zeměpisná olympiáda iGeo v Pekingu přinesla českému týmu bronz

Ve stejném termínu jako se konaly Letní olympijské hry v Rio de Janeiro, se v čínském Pekingu konala i 13. mezinárodní zeměpisná olympiáda (13th International Geography Olympiad, iGeo). Česká reprezentace se ve složení Ondřej Babka (absolvent Gymnázia Husova, Benešov), Jakub Kašpar (student PORGu – gymnázia a základní školy, o. p. s., Praha 8-Libeň), David Mikel (student Gymnázia Lesní čtvrť ve Zlíně) a Václav Tábořský (student Gymnázia Českolipská, Praha 9) pod vedením Hany Svobodové (PdF MU) a Hany Pařízkové (nyní studentka MFF UK a držitelka zlaté a stříbrné medaile z iGeo 2012 a 2014) vydala dne 15. 8. 2016 na cestu do Pekingu. Po dlouhém letu se tým dočkal uvítání na letišti a přesunu do Beijing Conference Center, kde probíhala samotná soutěž, která vypukla 16. 8. večer oficiálním zahájením s řadou čínských hudebních a tanečních vystoupení a představením jednotlivých týmů.

Samotné soutěžní klání bylo zahájeno následující den písemným testem, následující dva dny probíhala práce v terénu a její vyhodnocení a posledním soutěžním úkolem byl multimediální test. Práce v terénu probíhala na třech stanovištích a zahrnovala využití plochy v sídlišti, revitalizaci koryta řeky a řešení dopravní situace na významné křižovatce ve městě. Členové českého týmu se s jednotlivými úkoly vypořádali různě – nejlépe čeští zástupci obstáli v multimediálním testu, naopak relativně slabé výsledky měli v písemném testu, který byl však v některých

Česká reprezentace na iGeo. Zleva J. Kašpar, D. Mikel, V. Tábořský, O. Babka. Foto: H. Svobodová.

pasážích extrémně náročný, o čemž svědčí i délka jeho zpracování 3,5 hodiny (veškeré testy bývají zveřejněny na webu <http://www.geoolympiad.org/>). V těžké konkurenci 173 účastníků ze 44 států všech osídlených kontinentů nakonec Ondřej Babka vybojoval 83. místo a získal tak jednu ze 47 bronzových medailí. Jakub Kašpar obsadil 88. místo, což bylo bohužel první místo bez zisku medaile. Václav Tábořský skočil 113. a David Mikel 137. Český tým obsadil celkově 27. místo, což je jako tradičně zhruba střed startovního pole. Nejlepším týmem v celkovém hodnocení byla Austrálie, absolutním vítězem mezi jednotlivci se stal nečekaně účastník z Thajska, další přední místa získali jako obvykle anglicky mluvící či v angličtině vyučovaní soutěžící a dále Rumuni, kteří se práci s talenty dlouhodobě věnují stejně jako Rusko a další státy v popředí žebříčku. Výsledky českého týmu sice letos nebyly nejlepší, ale za účast ve velmi silné konkurenci si všichni naši soutěžící zaslouží určitě pochvalu.

Práce vedoucích týmu pak spočívá v překladu odborných termínů pro studenty, účasti na jednáních mezinárodní komise iGeo a spolupráci při hlídání či na opravě testů. Již v průběhu roku se zasílají návrhy soutěžních úkolů, které pak garanti jednotlivých testů mohou zařadit do finální verze testů. Zde byla práce českých vedoucích na jednání komise iGeo vyzdvížena, neboť návrhy úkolů zaslalo pouze 12 států, tedy včetně českého.

Soutěžní úkoly byly jako obvykle proloženy exkurzemi. Soutěžící tedy měli možnost navštívit Zakázané město, Letní palác a Velkou čínskou zeď. Ve volném čase, kterého nebylo mnoho, se český tým vydal do Olympijského parku, kde se v roce 2008 uskutečnily Letní olympijské hry, a do ZOO na pandy. Hong-kongský tým pak pozval český tým na večeři na místní specialitu – pekingskou kachnu.

Dále se uskutečnila tzv. kulturní sekce, kde český tým vtipně představit českou „hospodskou“ kulturu. Poster českého týmu představil koncept udržitelného města pro 21. století, a to ve 3D zobrazení, čímž se od ostatních posterů výrazně odlišoval, a tím také zaujal hodnotící komisi, která následně umístila poster společně s dalšími vybranými postery na zahájení kongresu IGU.

Samotná soutěž byla ukončena vyhlášením výsledků včetně ocenění všech týmů v neděli 21. 8. a následně vyhlášením zlatých medailí na zahájení kongresu IGU v pondělí 22. 8. Hned poté se český tým společně s dalšími 4 týmy vydal na organizovanou post-iGeo exkurzi do Šanghaje a Hangzhou, jiné týmy vyrazily na exkurzi do Xi'anu. Po zkušenostech z Pekingu již všichni účastníci věděli, že v Číně je všechno možné, a tak nebyli překvapení, když na ně čekala průvodkyně, jejíž angličtina byla velmi nedokonalá a považovala Čínu za zemi No. 1, přestože „Mao prý udělal pár chyb“. Nejvíce nás bavila její výslovnost některých slov, a tak jsme si do autobusu ukládali zavazadla [lagidží] a Číňané jsou velmi bohatí [ričí]. Pod jejím vedením jsme se vydali na exkurzi do města Hangzhou, kde jsme museli vzhledem ke konání summitu G20 projít několika přísnými bezpečnostními kontrolami. Zde jsme navštívili starobylou univerzitu Zhejiang a jezero West Lake. Druhý den jsme se vydali do „čínských Benátek“ – města Wuzhen. Poslední den jsme strávili v Šanghaji, kde jsme vyjeli na Oriental Pearl TV Tower do výšky 259 metrů, z níž jsme mohli pozorovat druhou nejvyšší budovu na světě – Shanghai Tower vysokou 632 metrů. Dále jsme se projeli rychlostí 301 km/hod. maglevem a navštívili muzeum výroby hedvábí. Pohledem na noční Šanghaj jsme se s Čínou rozloučili a spokojeně odjeli domů, kam jsme se už všichni těšili.

Pobyt v Číně přinesl českým účastníkům nejen spoustu soutěžních a kulturních zážitků a nových kontaktů v průběhu iGeo, ale také krátký pohled na život v Číně, její pozitiva, ale i stinné stránky. Příští rok se iGeo bude konat od 2. do 8. 8. v srbském Bělehradu – viz <http://igeobelgrade.edu.rs/>.

Hana Svobodová

Čeští studenti úspěšně reprezentovali v Japonsku

Ve dnech 20.–27. 8. 2016 se v prefektuře Mie v Japonsku konal již 10. ročník IESO (International Earth Science Olympiad), jehož tématem bylo „Our future: Earth and Space“. Poprvé se zúčastnil i tým reprezentující Česko. IESO je soutěž zaměřená

Česká reprezentace na IESO 2016. Zleva: Štěpán Burda, Vít Horáček, Filip Hulec, Lenka Vejrostová, Matouš Najman a Cyril Novotný. Foto: archiv autorů.

na vědy o Zemi, kromě obecného fyzickogeografického přehledu je tedy třeba disponovat i znalostmi například z geologie či praktické astronomie. Mezinárodní soutěži předcházela výběr studentů na základě výsledků Zeměpisné olympiády kategorie D. První čtyři studenti v pořadí v národním kole postoupili na iGeo (viz zpráva Hany Svobodové v tomto čísle IČGS). Čtveřice reprezentantů pro IESO byla vybrána z dalších v pořadí s důrazem na jejich úspěch ve fyzickogeografické části soutěže a splnění věkových kritérií. Do Japonska tak odjeli Cyril Novotný z Gymnázia P. Bezruč ve Frýdku-Místku, Vít Horáček z Gymnázia L. Jaroše v Holešově, Matouš Najman z Malostranského gymnázia v Praze a Štěpán Burda z Gymnázia Boženy Němcové v Dačicích.

Samotné soutěži předcházelo soustředění spolu s účastníky iGeo a vítězi kategorie C ZO pod vedením tutorů Silvie R. Kučerové, Jana D. Bláhy (PřF UJEP v Ústí nad Labem) a Hany Svobodové (PdF MU, Brno) Filipa Hulce, Lenka Vejrostové (mentori týmu), Jana Hátleho, Jakuba Jelena a Aleny Vydlákové (PřF UK, Praha). Všichni studenti si vyzkoušeli práci v terénu a v týmu, prošli testy minulých ročníků svých soutěží a absolvovali odborná školení.

Během svého pobytu v Japonsku studenti absolvovali několik exkurzí zaměřených zejména na poznání místní kultury a památek. Naši reprezentanti měli možnost navštívit svatyni Ise Jingu, muzeum nindžů a palác v Iga Ueno a pobřežní lokalitu Oni-ga-jo, které je zapsána i v UNESCO. V průběhu těchto exkurzí pracovali mentori na překladu soutěžních testů a zúčastnili se zasedání mezinárodní jury a několika workshopů.

Letošního ročníku se zúčastnilo 26 zemí ze všech kontinentů. Na stovku studentů čekaly dva teoretické a pět praktických testů, dále pak soutěž mezinárodních

skupin ve dvou oblastech – ESP a ITFI. ESP (Earth Science Project) spočíval ve vyhledání a zpracování informací a následné tvorbě a prezentaci posteru na téma „Living on the edge of a tectonic plate“. ITFI (International Team Field Investigation) byl založen zejména na získávání dat v terénu a jejich následném zpracování a vyhodnocení. Studentské týmy zkoumaly genezi pobřežních tvarů v Oni-ga-jo, vznik a vývoj pláží v regionu, distribuci a genezi plážových sedimentů a prevenci před tsunami. Výsledky ESP a ITFI byly vyhodnocovány samostatně na základě posterů a prezentací. Účelem ESP a ITFI není jen porovnání sil mezi účastníky, ale i vytvoření silných mezinárodních vazeb, zejména mezi studenty.

Při vyhlášení výsledků na Mie University jsme všichni byli příjemně překvapeni. V ITFI získali se svými týmy ohodnocení hned dva čeští reprezentanti – zlaté ocenění přivezl Matouš Najman, bronzové pak Cyril Novotný. Ani z klání v ESP neodešli naši studenti s prázdnou – zlaté ocenění získal tým Štěpána Burdy. V hlavní soutěži jsme také uspěli nad očekávání – do Česka s námi putovaly hned tři bronzové medaile! Jejich držiteli se stali Cyril Novotný, Vít Horáček a Matouš Najman.

Nezbývá než poděkovat japonské straně za bezproblémovou organizaci akce a soutěžícím za příkladnou reprezentaci. Doufáme, že se nám podaří neméně dobře reprezentovat Česko i na dalším ročníku soutěže ve francouzském Nice.

Více informací o IESO vč. soutěžních testů je možné získat na: www.ieso-info.org a více informací jejím letošním ročníku, vč. fotografií, na <http://ieso2016.jp/>.

Lenka Vejrostová, Filip Hulec